

KELIONĖ Į MĖNULĮ IR ATGAL PASIBAIGĖ

APOLLO 8 KOSMONAUTŲ PASISEKIMU NUSTEBINTAS PASAULIS. SVEIKINIMUS SIUNČIA DAUGELIS ŽYMIŲJŲ ASMENŲ IR VALSTYBIŲ ATSTOVŲ.

Jules Verne, garsusis mokslinių fantastinių nuotykių pranašautojas, maždaug prieš 100 metų parašė vieną gražiausių savo knygų — Kelionė į mėnulį. Jis irgi vaizdavo, kaip trys tyrinėtojai skris į mėnulį ir pamatys savo akimis, kaip atrodo paslaptingoji dangaus planeta. Jo svajonės šiandien išsipildė. Trys Amerikos draus astronautai — pulk. Fr. Borman, James Lovell ir William Anders — įvykdė tai, ko troško didysis prancūzas. Juk Jules Verne sakė, kad yankiai geriausi mechanikai ir jiems priklauso pirmenybė didžiųjų tyrinėjimų srityje.

Čia, tiesa, reikėtų prisiminti pašaipų kito mokslininko pasakymą, jog kelionė į mėnulį buvo ne tokia jau pavojinga, palyginus ją su Kolumbo kelione į Ameriką. Girdi, Kolumbas visai nežinojo, kur jis plaukia, jis nežinojo, ar pasieks kokio nors tikslo, o svarbiausia — jis nežinojo jau sugrįžęs atgal į Europą, kur jis tikrumoje buvo. Kolumbo pavojai, sakoma, buvo daug didesni, nes jo laivų įrengimai tais laikais buvo silpni ir nelaimė galėjo Kolumbą ištikti kiekvieną minutę.

Šiandien, kai viskas gražiai pasibaigė, galima atvirai pasakyti, kad tvirtu įsitikinimu šios kelionės sėkmingumu niekas negalėjo turėti. Buvo daug nežinomų kliūčių, kurios galėjo paaikšti tikrai praktikoje.

Kada buvo pavojingiau: ar skristi į mėnulį ar atgal grįžti į žemę?

Klausimas, kuris sukelia abejones. Svarbu buvo atsiti plėsti nuo žemės, nugalėti jos traukiamąją jėgą. Reikėjo tiksliai manevruoti skrendant aplink mėnulį. Buvo klausimas, kiek bus pavojinga saulės radiacija? Apollo 8 lėkė pažymintu tikslumu. Dvidešimt valandų Apollo 8 laivas skriejo aplink mėnulį. Kiekvieną kartą erdvės laivas savo skridime aplink mėnulį užtrukdavo 2 valandas. Kai tik jis atsidurdavo toje mėnulio pusėje, kurios mes niekada nematome, radio susisiekimas su žeme nu trūkdavo.

Kaip atrodo mėnulis iš arti?

Erdvės laivas kartais pristatindavo prie mėnulio visai arti ir per žiūronus kosmonautai galėjo stebėti menkiausias mėnulio paviršiaus smulkmenas. Pilkoji dykuma — štai ką pamatė kosmonautai. Tai panašu į priūkšlintą pajūrį, kur pilna neregėtų pėdsakų. Tai nykus ir liūdnas vaizdas. Vargu ar gali atsirasti žmonių, norinčių čia pasilikti. Palyginus su mėnuliu žemė net iš tokios nepatirtos tolumos atrodo viliojanti ir miela. Mėnulio paviršius iš arti atrodo gelsvai pilkas.

Didžiausią įspūdį padarė kosmonautams saulės patekėjimas ir nusileidimas mėnulyje. Dar nuostabiau, kad kai kurie vulkaninio vaizdo krateriai atrodė lyg jie būtų tik neseniai atsiradę. Kaip atsirado tie mėnulio paviršiaus įdubimai, tuo tarpu dar sunku pasakyti. Ar čia vulkaninių mėnulio prasi-veržimų, arba dangaus meteorų darbas? Erdvės laivas Ko perniko kraterio srityje atrodė siūbavo todėl, kad ten sutel-

ISTORINĖ ZAPYSKIO BAŽNYČIA V. K. Jonyno raizynys

Nemunc pakrantėje iki šių laikų pasiliko ir tebestovi Vytauto Didžiojo statyta gotinio stiliaus bažnyčia. Ši bažnyčia jau nuo senų laikų nebeveikianti ir stovėdavo uždaryta. Zapyškio bažnyčia buvo liudininkė daugelio istorinių įvykių. Pavyzdžiui, prie altoriaus užtvorėje pasiliko pėdsakai Napoleono kariuomenės išalkusių arklių išgraužtos duobės. Napoleono kariuomenė, eidama per Lietuvą, šią bažnyčią naudojo arklydėms. Dabartiniu metu Zapyškio bažnyčia dėl menkos priežiūros, bijomasi, kiekvienu metu gali sugriūti.

ti tam tikros rūšies metalai, kurie padidindavo mėnulio traukos jėgą. Negalima trumpai nusakyti, kaip daug naujų patyrimų kosmonautai turėjo šios kelionės metu.

Paskutinės valandos kosminėje erdvėje

Didžiausias rūpestis — tai kosmonautų sveikatos stovis. Jie jau buvo pradėję skystis savo kai kuriais negalavimais. O dar reikėjo nugalėti išties dviejų dienų kelionę atgal į žemę. Prieš akis buvo didelės įtampos darbas, sudėtingi manevrai ir nenumatyti pavojai. Bet kosmonautai visus pavojus atlaikė ir savo televizijos pasirodyme ypatingai vaizdžiai nupiešė, kaip motina žemė atrodė 100,000 mylių atstume.

Zaižaruojanti raketa — erdvės laivas

Nusileidimas prasidėjo, kai erdvės laivas buvo 400,000 ydų atstume. Patekus į žemės atmosferą, Apollo 8 skridime buvo toks metas, kai jis įkaito iki 5,000 laipsnių Far. Jis buvo panašus į degančiąją raketa, skriejančią 24,700 mylių į valandą greičiu. Tik ypatinga izoliacija išgelbėjo šio laivo kabiną nuo nepakeliamo įkaitinimo. Vėliau, mažinant greitį ir manevruojant, šis pavojus praėjo.

Kosmonautai, kaip tiksliai buvo numatyta, pasiekė okeano vandenį, buvo nugabenti į

Yorktown karo laivą ir savo kelionę pilnai patenkinti priima iš viso pasaulio plaukiančius sveikinimus.

Popiežius Paulius Šeštasis, Jungtinių Tautų sekretorius U. Tant, Prancūzijos, Anglijos ir kitų šalių vyriausybės galvos bei kiti austieji asmenys pareiškė džiaugsmą ir nusistebėjimą šia istorine kelione. Visi sovietų astronautai irgi pasirašė sveikinimus. Sovietai pagaliau pilnai pripažino amerikiečių atlikto žygio didžiąją reikšmę.

RAUDONOJI KINIJA SKUBA GINKLUOTIS

Kai raudonoji Kinija 1964 metais išsprogino pirmąją atominę bombą, atrodė, kad tai buvo tik tam tikra demonstracija, bet rimtesnių pasekų netenka laukti. Daugumas netikėjo, kad Kinija sugebės išplėsti atominių ginklų gamybą. Bet jau dabar galima pasakyti, jog Kinijos mokslininkų darbas vyksta sėkmingai, nes jau padaryta visa eilė bandymų, kurie sako apie jų pasiekimą progresą.

Ypatingai reikšmingas buvo bandymas, kuris įvyko šiomis savaitėmis. Šis sprogdymas įvyko ore, bet ne žemėje ar vandenyje. Todėl buvo labai gausūs radio aktyvumo pėdsakai atmosferoje. Tai visa parodo, kad raudonosios Kinijos atominė galia teka jau netoli-

OKINIAI REIKALAI

* Aštuonių metų bėgyje industrijos gamyba šioje šalyje padidėjo 50 nuosimčių.

* Korporacijų pelnas padidėjo dvigubai, o dirbančiųjų skaičius pasiekė 75 milijonus.

* Pleno gamyba, palyginus su praėjusių metų tokia pat savaitė, kiek padidėjo; gi elektros sunaudojimas padidėjo 11 nuosimčių, palyginus su praėjusių metų atitinkama savaitė.

* Pan American World Airlines skelbia, kad jau 100 asmenų ten kreipėsi, norėdami atlikti kelionę į mėnulį. Bet reikia manyti, kad panašios kelionės bus galima civiliniams asmenims atlikti ne taip jau greitai. Entuziastai turės kantriai laukti.

* Fidel Castro, Kubos ministras pirmininkas, Havanoje iškilmingai mini savo diktatūros 10 metų sukaktuves. Numatyti didžiuliai mitingai ir paradai.

* Vakarų Vokietijos kancleris Kiesinger pareiškė, kad jis nekantriai laukia progos susitikti su išrinktuju JAV prezidentu Nixonu. Jeigu Nixonas pageidautų, jis pasirėngęs aplankyti Washingtoną.

* Prieškalėdinėje savaitėje Vietname Amerika turėjo 151 užmuštų, Pietų vietnamiečių žuvo 202, o priešas neteko 2.118 užmuštais.

★ Frankfurte, Vak. Vokietijoje, nuteisti du nacių valdininkai, kurie tarnavo įstaigoje, naikiniojoje proto ligonis ir fizinius paliegius. Mat, pagal Hitlerio nurodymą, tokie asmenys nenaudingi jo valstybei ir todėl juos neverta maitinti. Vienas tų valdininkų gavo 10, o kitas 8 metus kalėjimo.

moje ateityje visam pasauliui skaityti. Pirmoje eilėje Kinijos karinė galybė turės susirūpinti Sov. Rusiją, nes šių abiejų valstybių santykiai nelinksta į gerąją pusę.

★ Chrusčevas sako: — Tris dienas vėliau, kai padariau sprendimą pasiųsti raudonąją armiją į Vengriją. Man aišku, kad tie žmonės, kurie dabar sėdi Kremliuje ir visai neteisėtai įsibrovė į Čekoslovakiją, — neverkė.

● Ryšium su Čekoslovakijos okupacija, Baltų klubas Naujojoje Zelandijoje paskleidė daug laišku su protestu prieš rusų pasielgimą Čekoslovakijoje dabar ir Baltijos kraštuose prieš 28 metus.

PATYS SLA KUOPŲ VEIKEJAI DARO LABAI GERĄ NUTARIMĄ

NE VIENAM, BET DAUGELYJE APSKRIČIŲ IR KUOPŲ SUSIRINKIMŲ, PATYS VEIKEJAI SIČLO IR KVIEČIA VISUS NARIUS PALAIKYTI JŲ NAUDINGĄ PATARIMĄ:

Kiekvienas SLA narys turi gauti nors vieną kitą naują narį!

GERBIAMIEJI VEIKEJAI, IMKIMĖS DARBO!

Jeigu anksčiau būdavo, kad vienas ar kitas veikėjas, kuris nuosirdžiai nesirūpina stiprinti Susivienijimą, o tik politikavimo reikalui ir bergždžiai opozicijai palaikyti, būdavo, kalba apie kažkokius planus ir laukia neva nurodymų iš viršaus, tai dabar tikri mūsų Susivienijimo patriotai suprato ir įsitikino, jog buvo, šiandien yra ir bus tik vienas tikras planas ir būdas Susivienijimą stiprinti, tai — praktiškai dirbti. Eiti pas gerus lietuvius ar juos susitikus kviešti įsirašyti į mūsų fraternalinę organizaciją, kuri visais savo gyvenimo laikais atlieka lietuviams didžiulį patarnavimus.

KIEKVIENAS SLA NARYS GALI GAUTI JEIGU NORES, NAUJUS SLA NARIUS

Kiekvienas mūsų turim gimines, pažįstamus, kurie, mūsų nuomone, gerbia ir jeigu mes nuosirdžiai kalbėsime, paklausys mūsų patarimo ir įsirašys į Susivienijimą. Bet ne kiekvienas narys gali būti pagrindiniai susipažinęs su visais formalumais, kokius reikalinga atlikti, įrašant naują narį. Ši kliūtis visai lengvai ir paprastai sutvarkoma. Juk visos kuopos organizatoriai turi, o taip pat yra ir kuopos valdybos nariai. Šie asmenys visada pagelbės atlikti visus reikalingus darbus ir duos aiškų patarimą, kokią ir kokią asmeniui apdraudą pasiūlyti, kad būsimas narys būtų pats patenkintas ir kartu, kad būtų organizacijai nauda, įsigijus naują ir pastovų narį.

Organizatoriai, kalbėkit su visais nariais!

Dabar, kai atsirado palankios nuotalkos pačių narių tarpe, organizatoriai artimiausiam susirinkime tegu kreipiasi į narius, kad šie surastų nors po vieną kitą naują narį. O jiems padėti, tai jau organizatorių pareiga. Juk tam jie ir parinkti, kad išnaudotų visas priemones naujiems nariams gauti.

TEGU DIRBA VISI SLA NARIAI DAUGELIS JŲ SAVANORIŠKAI PASISICLĖ, KVIESKIM Į SVARBŲ LIETUVISKĄ DARBĄ VISUS!

● A. Sniečkus pasakė Vilniaus komunistų susirinkime: "Reikia atminti, jog mums priešais ne tik kraštutinė nacionalistinė ideologija, bet ir liberalinė-buržuazinė ideologija. ... bet koks buržuazinis nacionalizmas, tegu ir liberalinis, tvirkina darbininkų klasę...". Taikydamas lietuviams "Kosyginos doktriną", Sniečkus siūlo demokratizmo ar intergraudeno vilniškių komunistų nacionalizmo!"

SLA ORGANIZATORIAI NUO DABAR IKI NAUJŲ METŲ ĮRAŠĘ NAUJUS NARIUS ŠIO 1968 METŲ KALEIDINIO SUSTIPRINTO VAJAUS METU GAUS YPATINGAS DOVANAS:

- PIRMA PREMIJA — UŽ 50 NARIŲ — \$ 100.00
 - ANTRA PREMIJA — UŽ 40 NARIŲ — \$ 80.00
 - TREČIA PREMIJA — UŽ 30 NARIŲ — \$ 60.00
 - KETVIRTA PREMIJA — UŽ 20 NARIŲ — \$ 40.00
 - PENKTA PREMIJA — UŽ 10 NARIŲ — \$ 20.00
- ORGANIZATORIAI KVIECIAMI TUOJAU PRADĖTI ŠĮ SVARBŲ DARBĄ.

♦ ♦ ♦
SLA Vajus
Lietuvybei išlaikyti
tegu sustiprins
Musų vienybę

♦ ♦ ♦
Dabar SLA
Pildomeji Taryba
skelbia —
Generalinį
SLA

♦ ♦ ♦
KALEIDINĮ
Vajų!
Organizatoriai,
gaukit
1000-čius
Lietuviško
Jaunimo.

♦ ♦ ♦
Tegu bus graži
tradicija:
jaunuoliams
puikliausioji
dovana —
SLA apdrauda.

♦ ♦ ♦
Organizatoriai: — Ap-
lankykite kiekvieną lie-
tuviską šeimą. Tegu
visi priklauso Susivie-
nijimui — didžiausiai
musų tautinei organi-
zacijai.

♦ ♦ ♦
Įtikinkite tėvus ir
globėjus, kad jaunuoi-
ai būtų SLA nariais.

SLA Lietuvybei Išlaikyti Vajus Veikia
IKI VASARIO MĖNESIO PABAIGOS. VISOS TAISYKLĖS, PREMIJOS IR DOVANOS LIEKA KAIP SKELBTOS

Tevynė

Lithuanian Weekly
Published Every Friday
by the Lithuanian Alliance
of America

JUOZAS PETRENAS
EDITOR
BERTHA PIVARONAS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00
397 West 96th Street
New York, N.Y. 10011
Tel. LAchawanna 4-0622

SLA naujų pakeičiamųjų ir skaitmeninių leidinių leidimas stipriai ne-
vėluoja, kaip prieš savaitę, laikra-
čio numeriai išėjo.
Kiekvienas adresas būtina pakeiči-
ti, nes adresai ir nurodyti naujo
adreso patikrinimo metu.
Už skaitmeninių leidinių pakeiči-
mą atsako.

Kartais nutylimos, bet dažnai reikalingos pastabos

Jau baigtieji 1968 metai pasijungė tuo, kad lietuviai turėjo gan daug suvaržymų. Šuvažiaivai gerai. Nors jie reikalauja nemažai pasipriešinimo ir pastangų, bet tie visada turi didžiausias reikšmes mūsų visuomenės gyvenime.

Bet kodėl kiekvieną organi-
zaciją savo suvaržavimai būti-
nai nori vadinti seim? Pasi-
daras nelegalizacija mada. Gal
manoma, kad daugiau orumo
tuo būdu suteikiama suvaržavi-
mams. Be vis dėlto, šis šalies
žiūrint, atrodo, kad santūri-
mas būtų sveikintinas. Seimas
tai didis įvykis. Tai mūsų istori-
jos elgėjos sūkuriai sąvoka,
kuris tikrovėje apibūdina šalies
parlamentą. Gal reikėtų prisiminti,
kad turėjome Steigiamąjį Seimą,
kuriam buvo paskirti kiti Seimo
nariai. Seimas turėjo tautos
viltys ir glbios sąvokas, kada
buvo pilnų balsu, neabejo-
jant tautai, kaip pakeičiama visos
Lietuvos valia. Tegu liktų sei-
mas išmintinai reikalui.

★ ★ ★
Tiesa, kai kas gali priklūsti:
— o kaip gi Susivienijimas
savo didžiulio suvaržavimo
drįsta vadinti Seimais? Gali-
ma pasakyti, kad tikrai drįsta
ir turi didžiulio tradicijoms
pašventintą teisę. Susivienij-
mo seimai buvo pradėti tais
tolimais, jau istorinėje per-
spektyvoje atsidursiais lai-
kais, kada niekas kitų seimų
nedrįso sukurti. O tais laikais
Susivienijimo seimai iškėlė is-
torines tradicijas ir lietuvių
gilią valstybingumo jausmą, ku-
ris niekada lietuvių tautoje ne-
buvo užgesęs. Tradicija įgali-
na Susivienijimą ir toliau savo
Seimais sukurti, nes jie mus ri-
ša su garbinga praeitimi.

★ ★ ★
Dar pastebėtina, kad daž-
nai vykstant suvaržavimams
ir juose dalyvaujantiems tiems pa-
tiesiems, sąsienoms, palengva ir
nepastebimai susidarė tam tik-
rų ir, vis tai pati rūdina.
Suvaržavimų vedėjai dažno-
kai šilpina ir formalistika.
Suvaržavimai pradeda darytis
labai panašūs vienas į kitą.
Gal būt čia daro tam tikrą įta-
ką anglo-sakų papročiai, ir
kurios daug kas įsistebėjusi.
Prie juos tos formalistikos irgi
spėti, tik jie, būdami visos
laikysenos meistras, sugeba
neįsivaigiamas formalizmus į-
vilioti į praktinius pavyzdus, tu-
...

LIETUVIAI JUNGINĖSE VALSTYBĖSE

● J. K. Valiūnas, VILKO
pirmininkas, švenčių atšakui
me sako: "Sveikinu savo tau-
tos brolius ir seses okupuoto
šalies Lietuvos į tolimus Rusijos
imperijos kampų ištemtus.
Sveikinu visus tautiečius, gy-
venančius Lietuvoje ir var-
stančius rusifikacijos priepau-
doje. Sveikinu visus liaisvu-
sius lietuvius, po platų pa-
saulį išsikirsčiusius ir gau-
sio patriotinės organizacijos
susiungusius kovai už mūsų
tautos išlaisvinimą".

● Lietuvių kalba dėstoma
šiuose Amerikos universitetuo-
se: Pennsylvanijos universite-
te, kur dėsto prof. A. Senn
ir A. Salys. Čia galima įstoti
magistro ir daktaro laipsnius.
Californijos univer. anksčiau
dėstė dr. Marija Gimbutienė,
o dabar Juozas Tinnis. O be
to dar lietuvių kalba dėstoma:
University of Rochester, Uni-
versity of Buffalo, North-
western University, Ohio State
University, University of Ca-
versity of Buffalo, North-
western University, Yale University. O
vėlesnais mėnesiais lietuvių kal-
ba dėstoma dar Fordham Uni-
versity, N. Y.

● Nuo Italijos Povo Puzio
mirties sukako vieneri me-
tai. Jis pasižymėjo kūrybingu-
mu ir jo darbai turėjo pasieki-
mo kaip Europoje, taip pat
ir šioje šalyje. Puzinas, gyven-
damas Los Angeles, buvo po-
puliariausias, nes sugebėjo įeiti
į filmų žvaigždžių pasaulį. Jam
buvo užsakomi portretai ir ne-
maža jo paveiklų puošia fil-
mų garsojuosį sienas. Daili-
ninkas mirė pernai New York-
e.

● Worcesterio lituanistinė
mokyklą aplankė mokyklų in-
spektorius A. Masonis. Mins-
toje mokykloje dirba J. Bak-
šys, J. Dabliūnas, V. Dabliū-
nas, E. Pauliukonienė ir muz. Bur-
dulis.

● Petra Narkelūnų Roches-
terio latvių komitetas pagerbė
įteikdamas savo tautinį ordi-
nų. P. Narkelūnas daug metų
buvo ALTO skyriaus pirminin-
kas.

● Baitmorės lituanistinės
mokyklą mokiniai labai vyks-
niai pasirodė gruodžio 15 d.,
atlikdami dainų ir šokių pro-
gramą.

● Kenosha - Racine lituanis-
tinę mokyklą lanko 12 moki-
nių, tėvai žiaugiasi, kad mo-
kytoja M. Stanaitė sugeba
mokinius sudominti ir jie pa-
tys prašosi į mokyklą.

● Inz Juozas Urbelis Chicago-
je atžvėntė savo gyvenimo
65 metų sukaktį. Jis yra gimes
Survilijio apylinkėse. Baigęs
aukštinesias kultūrinio ir
geodezijos mokyklą, jis dir-
bo valsinio darbe, surištą su
Lietuvos žemės ūkiu. Greta
savo tiesioginių pareigų, jis
placiai veikė visuomenėje. Net
ir dabar jis pastoviai dirba,
dalyvaudamas varpininkų or-
ganizacijos spaudos darbuose.

● Inz Vladas Venckus iš
Veneculos Albinui Dairvonui,
BALFO sekretoriui, parėsi lai-
šką, kuriame sako, jog vietos
lietuvių labai uoliai renka BAL-
fo aukas.
● Lietuvis kareivis iš Viet-
namo rašo, kad jų bazė daž-
nai vyksta parengimai, ir ku-
rivos aktyvūs surengė "kala-
nų šaukimo" varžybas. Pri-
mus laimėjo: J. Skelvelis, Vi-
niautas, Zecinas, Linas, Ga-
dikas, Šukys ir Vylniauskas.
● Lietuvių bankas, Litas
Montrealyje skelbia, kad pa-
duoda American Express Tra-

● Amerikos Lietuvių Kon-
gresas, Amerikos Lietuvių Ta-
tybos būstinė, turi įvykti
šiais 1969 metais Detroito
mieste, darbo dienos savaitga-
lyje.

● Dainininkė Andronė Paul-
skienė, New London, Conn.,
paskaitė jaunimui paskaitą
apie lietuvių laudies meną ir
pajavirino jos surinktais lie-
tuvų meno dirbiniais.

● Lietuvos Karininkų kūr-
ėjų sekančiųjų sąjunga savo
šventiniame sveiklume tarp
kūrėjų paminė, jog praėjusie
tals mirė kūrėjai - savanoriai:
Kazys Babickas, Ignas Origa-
lūnas, Juozas Marčėnas, Jo-
nas Šimkus, Balys Svila ir
Adomas Zubukas. Jų šeimoms
pareikšta nuostabi užuojauta.

● Clevelando išleistas Kalė-
dinų sveiklimumo atvirutės pa-
gaminimo šiu dailininkai: R.
Laniausko, Egi. Mullohenės, N.
Palubinskienės, V. Stančik-
tės ir Ant. Valčiūno.

● Cicerio, Ill., Lietuvių namų
savininkų klubas gerai veikia.
Kas matyt iš pateiktų apy-
skaitų praėjo gruodžio 10 d.
susirinkime. Šio klubo pir-
mininkas yra P. Kimbarkas, vice
pirm. P. J. Norkus.

● Dailininko Pauliaus Au-
gūšaus atžtūnerių metų mirties
sukaktis Chicagoje prisiminti
pamaldomis jėzuitų bažnyčioje.
● Pranas ir Aldona Kavaliū-
nai Chicagoje pastoviai remia
lituanistinį mokyklą. Štai ne-
seniai jie paskyrė \$20.00 dū-
darius - Girėno mokyklai.

● Lietuvių bankas, Standard
Federal Savings, Chicagoje,
šiais metais mini savo 60 me-
tų gyvavimo sukaktį. Tai di-
žiausioji lietuvių suorganizu-
to, dabartinio metu jam vadovau-
ja Justinas Mackevičius, jr.

● Chicagojietis Rokas Šniukas
gavęs staigią žinią, kad jo
anūkas, 28 metų, žuvo auto-
mobilio nelaimėje. Pasirodo,
apalpo, bet buvo atgaivintas.
● Gener. Kazys Mustiekis,
buvęs Krašto apsaugos mini-
steris, pastaruoju metu jauči-
si silpnai ir turi būti daktaro
priežiūroje. Jis gyvena Chi-
cago Marquette Park.

● Kenosha - Racine lituanis-
tinę mokyklą lanko 12 moki-
nių, tėvai žiaugiasi, kad mo-
kytoja M. Stanaitė sugeba
mokinius sudominti ir jie pa-
tys prašosi į mokyklą.
● Inz Juozas Urbelis Chicago-
je atžvėntė savo gyvenimo
65 metų sukaktį. Jis yra gimes
Survilijio apylinkėse. Baigęs
aukštinesias kultūrinio ir
geodezijos mokyklą, jis dir-
bo valsinio darbe, surištą su
Lietuvos žemės ūkiu. Greta
savo tiesioginių pareigų, jis
placiai veikė visuomenėje. Net
ir dabar jis pastoviai dirba,
dalyvaudamas varpininkų or-
ganizacijos spaudos darbuose.

● Inz Vladas Venckus iš
Veneculos Albinui Dairvonui,
BALFO sekretoriui, parėsi lai-
šką, kuriame sako, jog vietos
lietuvių labai uoliai renka BAL-
fo aukas.
● Lietuvis kareivis iš Viet-
namo rašo, kad jų bazė daž-
nai vyksta parengimai, ir ku-
rivos aktyvūs surengė "kala-
nų šaukimo" varžybas. Pri-
mus laimėjo: J. Skelvelis, Vi-
niautas, Zecinas, Linas, Ga-
dikas, Šukys ir Vylniauskas.
● Lietuvių bankas, Litas
Montrealyje skelbia, kad pa-
duoda American Express Tra-

● Baitmorės lituanistinės
mokyklą mokiniai labai vyks-
niai pasirodė gruodžio 15 d.,
atlikdami dainų ir šokių pro-
gramą.
● Kenosha - Racine lituanis-
tinę mokyklą lanko 12 moki-
nių, tėvai žiaugiasi, kad mo-
kytoja M. Stanaitė sugeba
mokinius sudominti ir jie pa-
tys prašosi į mokyklą.
● Inz Juozas Urbelis Chicago-
je atžvėntė savo gyvenimo
65 metų sukaktį. Jis yra gimes
Survilijio apylinkėse. Baigęs
aukštinesias kultūrinio ir
geodezijos mokyklą, jis dir-
bo valsinio darbe, surištą su
Lietuvos žemės ūkiu. Greta
savo tiesioginių pareigų, jis
placiai veikė visuomenėje. Net
ir dabar jis pastoviai dirba,
dalyvaudamas varpininkų or-
ganizacijos spaudos darbuose.

SVEIKATOS SKYRIUS

SI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

DR. PETRAS ZALATORIS
DR. ALBINAS GRIGAITIS

KAIP SAUGOTIS ŠIRDIES PRIEPUOLIO?

DR. A. GRIGAITIS

(Iš praėjo numerio)

Dr. R. Betts sako, kad nu-
tukimas kenkia širdžiai. Pa-
prasta kūno apimtis gali nu-
rodyti žmogui, ar jam grėsia
širdies priepuolis. Jei pas vy-
rą per juosmenį daugiau 32 in-
čų, o pas moterį daugiau 26 in-
čų, toks žmogus gali pas save rasti
širdies susirgimo ankstyvų
simptomų.

Rūkymas. Rūkymas laiko-
mas vienas iš svarbių širdies
priepuolio priežasčių. Jei dar
nėra galutinai nustatyta, kad
rūkymas yra viena iš svarbių

Lawrence, Mass.

SLA 41 kuopos susirinkimas
įvyks šeštadienį, 1969 m.
sausio 11 dieną 2 val. po pietų
Lenkų Veteranų svetainėje,
23 Monmeth St.

Visi nariai ir narės malon-
kite dalyvauti susirinkime ir
užsimokėti duokles, kad nebū-
tų suspenduoti.

Susirinkime turėsime ap-
svarstyti svarbių reikalų. Vi-
sus kviečia valdyba.

Sekr. A. Yukno

Los Angeles, Calif.

SLA 75 KUOPOS METINIS
SUSIRINKIMAS
Los Angeles, SLA 75 kuopa
1969 m. sausio 5 d. 12.30 val.
sekmadienį, Lietuvių parapijos
saloje kviečia visuotinai narių
susirinkimui. Prašoma visų na-
rių dalyvauti ir apsimokėti na-
rio apdraudos mokesčią.

Susirinkime bus aptarta
numatyto 1969 m. sausio 26
d. Lietuvių parapijos salėje
rengti metinio kuopos parengi-
mo su menine programa rei-
kalai.

Laukiame visus narius at-
vykstant.

SLA Kp. Valdyba

Akron, Ohio

SLA 194-354 kuopos susi-
rinkimas įvyks sekmadienį,
1969 m. sausio 5 d. 2 val. po
pietų įprastoje vietoje. Jis
kviečia atsilankyti ir užsi-
minkėti duokles. Valdyba

MIRE ZYMUS AMERIKOS
RASJOJAS JOHN
STEINBECK

Vienas žymiausių šių dienų
Amerikos rašytojų John Stein-
beck nuo širdies atakos, miego-
damas, mirė gruodžio 20 d.
naktį. Jo kūryba išsiskyrė
daugelio kitų rašytojų. Jo raš-
tų modernūs stiliai atkreipė
visų dėmesį. Už savo pagrū-
sų romaną "The Grapes of
Warth" (Piktybių kėkės) jis
gavo Pulitzerio premiją, o vė-
liau jis buvo apdovanotas No-
belio premija. Rašytojas buvo
pamėgtas ne tik savo gimtoje
Amerikoje, bet ir visame pa-
saulyje. Jo raštas mogo Eu-
ropoje žmonėms, laikydami jį sau
vieną arčiausių rašytojų, kuriu
stilius atitiko šių dienų nutai-
kumą.

● St. Catharines, Ont., Ra-
mūnos aktyvūs surengė "kala-
nų šaukimo" varžybas. Pri-
mus laimėjo: J. Skelvelis, Vi-
niautas, Zecinas, Linas, Ga-
dikas, Šukys ir Vylniauskas.
● Lietuvių bankas, Litas
Montrealyje skelbia, kad pa-
duoda American Express Tra-

Stoka judėjimo — man-
kštos. Mankšta privalo būti prak-
tikuojama nuo jaunų dienų. Be
mankštos širdis gali apsilpti,
artėjant viduriniam amžiui.
Gan daug žmonių tenka sutik-
ti, kurie jaunystėje vengė fizi-
nės mankštos, o į senatvę pra-
dėda sportuoti, duoti širdžiai
darbo, prie kurio širdies lė-
mėnys nepajęs, nepirpatin-
ti. Toks sportas padidina šir-
dies nesveikimą. Todėl, kad šir-
dies raumenys būtų pakanka-
mai stiprūs, reikia gyvenimą
pagal amžių daryti atitinka-
ma mankšta — sportas. Pasi-
vaikščiojimas ir panašiai yra
labai naudinga išlaikyti širdies
sveikatą.

★ Norman Thomas mirė tu-
rėdamas 84 metus. Jis buvo
ištikimas savo socialistinės
pažiūros ir net šėis kraštus
kandidatavo į JAV prezidentus
tuo metu, kada lietuvių kalba
susiformavusi savo prokalbės
dialektu pagrindu, tampa sa-
varanikiška nauja kalba ne per
vienerių metus; atsiskyrimo
procesas gali trukti keletą de-
šimtmečių, netgi ištisą šimt-
metį.

Pastaraisiais dešimtmečiais
kalbotyros mokslas pamėgus
taikyti matematiką, be kitų me-
todų, nuo 1948 metų ėmė for-
muotis glotichronologijos, ar-
ba lekalchos statistikos, meto-

HONG KONGO FLU KELIA
SUSIRINKIMĄ

Pastarąją savaitę visoje ša-
lyje, kaip praneša spauda ir
radio žinios, nuo flu epidem-
nės ligos žmonės miršta tūk-
stančiais. Ypačingai pavojin-
gas dienas išgyveno New York-
o gyventojai. Sakoma, kad de-
šimt tūkstančių newyorkiečių
kalbėdavo švenčių savaitę turėjo
sąsėdę be šilumos, nes sustri-
kavo šildomos alyvos išvežio-
tojai.

Po kelių dienų tarydmo,
žiauraus mišmo, Keršis Va-
renoj IL-roj buvo pasmaugtas.
o Varėnoj I-moj arti vištinės
po medžio šaka pakartas ir
net krūtinės užkabinta lenta
su persėjimais, jog kiekvieną,
kuris padės bolševikams, lau-
kia panašūs likimai. Tai buvo
didžiulios savaitės pabaiga.
Žmonės pradėjo nerimauti. Ve-
lykų diena čia pat, o arti ba-
nyčios kaba pakaruoklis. Pa-
prašytas komendantas davė
įsakymą Keršio kūną nukabinti
ir leido palaidoti.

Karo atsiminimai

Karas lieka karu. Mūsų
hauptmanas karui netiko. Nors
iš paviršiaus atrodo Hierio
garbintojas, bet sieloje Dilerio
žino, ką jis galvojo. Gal, kaip
inteligentas, profesionalas tikė-
josi Didžiajame Reicho karui
geresnė tarnyba, nei mažojo
Austrijos.

Feldfėbels savo apaukru-
mu bei veržimu mūsų haupt-
maną nuėmė. Ir kur nenū-
gals! Karo metu humaniku-
mas, padorumas ne vietoj.
Vieną 1943 metų dieną
hauptmanas gavęs paskyrimą
Prancūzijos atvyko pas juos
atsisveikinti. Jis žinojo, kas jo
laukia Prancūzijoje. Jis Prancū-
zijos atkelti Alynų kariai ste-
bėjosi, jog miestai taip ramu.
O tuo metu dėl kažkokio pa-
vojaus kaip tik buvo Alynų
pasirodę bandarai su automa-
tais. Vienas iš Prancūzijos at-
keltas Alynų karys klausia

Do your
share
for Freedom!

Sign up for
SAVINGS BONDS
NEW
FREEDOM SHARES

KIEK METŲ LIETUVIŲ KALBAI

Lietuvių kalba žinoma pa-
saulyje kaip viena seniausių
Indoeuropiečių kalbų. Po sa-
skrito ji užima bene antrąją
vietą savo populiarumu indoeu-
ropieistikos moksle. Be lie-
tuvų kalbos šiandien sunku
būti įsivaizduoti indoeuropie-
čių prokalbę. O tai labai svar-
bu, aiškinant indoeuropiečių
kalbų — slavų, germanų, baltų
ir kt. — vystymosi dėsningu-
mus.

Lietuvių kalba sena, bet
tai nereikia, kad ji savo am-
žiumi prilygtanti seniausoms
indoeuropiečių kalboms, kaip
pavyzdžiui, graikų, lotynų. Ji
archaikiška savo gramatinėmis
formomis, t. y. priesagoms,
galūnėmis, linksinavimo bei as-
menavimo sistemomis. O nuo
to laiko, kada lietuvių kalba
susiformavo į atskirą savara-
nišką kalbą, praėjo ne per dau-
giausia amžių. Kalbinių K.
Bigos tvirtinimu, lietuvių ir
latvių kalbos susiklostė apie
VII mūsų eros amžių. O nuo-
statyti kalbos amžių taip tiks-
liai, kad galėtume paminėti jos
jubilių, neįmanoma ir nėra
prasimės: Juk kiekvieną kalbą
susiformavusi savo prokalbės
dialektu pagrindu, tampa sa-
varanikiška nauja kalba ne per
vienerių metus; atsiskyrimo
procesas gali trukti keletą de-
šimtmečių, netgi ištisą šimt-
metį.

Pastaraisiais dešimtmečiais
kalbotyros mokslas pamėgus
taikyti matematiką, be kitų me-
todų, nuo 1948 metų ėmė for-
muotis glotichronologijos, ar-
ba lekalchos statistikos, meto-

Metodo esmė tokia: kiek-
vienos kalbos žodyno branduo-
lys, kurį sudaro patys svar-
biausi, kasdien vartojami žo-
džiai, nesuėjusiu kultūros rai-
da, kinta labai lėtai ir vienu-
tempu visose kalbose. Norint
apskaičiuoti kalbos amžių, rei-
kia imti dvi labiausiai gimini-
gas kalbas, turėti eksperimenti-
nių elementų sąrašą, žinoti išli-
kimo indeksą ir matemati-
nė formulė

$$\log C$$

$$t = \frac{\log C}{\log r}$$

kur t reikšia kalbų savara-
niškos raidos laiką nuo išsi-
skyrimo iš bendros prokalbės,
išreikšta tūkstantmečiais; C —
išlikusių giminių žodžių pro-
centas; r — išlikimo indeksas.

Eksperimentinių elementų
sąrašas, sudarytas metodo kū-
rėjų, ir yra sąrašas tokių są-
vokų, kurios nesuėjusios su
kultūros raida ir kinta vieno-
du tempu visose kalbose. To-
dėl šis sąrašas, kurį sudaro
100 žodžių, yra universalus ir
tinka visoms kalboms, tame
tarpe ir lietuvių kalbai.

Išlikimo indeksas — tai žo-
džių išlikimas kalboje per tam
tikrą laikotarpį. Nustatyta, jog
po tūkstantio metų išlieka
86% žodžių.

Lietuvių kalbos amžių pa-
gal glotichronologijos metodą
pirmasis apskaičiavo Vilniaus
universiteto Lietuvių kalbos
katedros docentas V. Urbutis.

A. GRIGAITIS

VARĖNOS KOMENDANTUROJ

KARO ATSIMINIMAI

(Tęsinys)

žandara:
— Sakyk, kamerad, ar vi-
suomet tokiam aliamo stovy-
čia esat? — Sužinojė, jog
tai retas atsitikimas toks allar-
mas, vokiečiai karys iš Prancū-
zijos nusiplovė tarš:
— Vyruciū, čia pas jus ne
karas, o taika. Prancūzijos ve-
liava. Ten kėl ir gulk su gin-
kliu rankose. Net savo reikalų
eidamas, neškis automatą.
Mūsų hauptmanas veiks su
ašaromis akys akstisveikimo
mumia. Iš Prancūzijos parašė
porą laiškų, kuriuose minėjo
orą, minėjo turįs daug darbo.
Daugiau nė žodžio. Žinoma,
cenzūra. Gaila žmogaus.

Komendantūra, kuri prieš
metus laiko iš Sanatorijos prie
Varėnos I-mos buvo perkelta
į Elsiškės, gavo pranešimą,
jog N kaime, daugiau dešim-
ties kilometrų nuo Elsiškės
miestelio, pasirodė partizanai,
kurios paprastai vadindavo
banditais, ir kaime šeimnin-
kauja.

— Kaip tai suprasti, šeim-
ninkauja? — Labai paprasta:
valgo, geria, į terbas kama-
kaimo sąskaiton ir neužmoka.
Ir nieko nesakyk, nes tuoj tau
automatą atkiš:

— Tai ką, vokiečiams pa-
skutini grūdą atiduoti, o tėvy-
nės laisvintojams galiesi? —
prikiš tau toks neprašytas sve-
tyas.

Tai šabloniškas pasakymas,
kurį vartojo ir visokių plauko
partizanai bei banditai, net ir
vokiečiai, kurie norėjo pasi-
plėsti. Žinoma, žmogelis pa-
nutylo. O jo šeimnininkė ne-
sant stalo ir dešras ir laiškus.
Neduos — patys susiras, pa-
simis ir dar apklus. (Žiūr. 4 p.)

1968 METŲ ANTROJO KETVIRČIO
SLA APSKYKAITOS

PAJAMOS	Balandžio	Gegužės	Birželio
Visų Kuopų duoklės	18,792.17	10,599.33	11,996.55
Rendos	107.80	107.80	107.80
Nuostėmiai	19,118.08	10,627.46	8,710.29
Atmokėtos Mige — Paskolos	475.00	235.00	1,660.00
Atmokėtos Cert. Paskolos	—	831.48	—
Aukos	—	55.00	200.00
Administracijos	190.02	40.80	74.18
Vie	38,683.07	27,896.57	22,778.82
ISLAIDOS			
POMIRTINIŲ			
Balandžio mėnuo, 1968 m.			
Balandžio 6, 1968	\$ 6,132.00		
Balandžio 13, 1968	1,100.00		

Tam tikslui anglų kalba su-
darytas eksperimentinių ele-
mentų sąrašas buvo išverstas
į lietuvių ir jai labiausiai gi-
miningas latvių kalbas. Pvz.:

1. all — visi — visi.
2. ashes — pelnai — pelni.
3. bark — žievė — miza.
4. bolly — pilvas — vėders.
5. big — didelis — hiels.
6. bird — paukštis — putns.
7. bite — kąsti — kost.
8. black — juodas — melns.
9. blood — kraujas — asins.
10. bone — kaulas — kauls.
11. breats — krūtinė — krūtis.
12. burn — degti — degti.
13

Tėvynė

KAS GIRDĖT PAS MUS IR KITUR

● J. Kajeckas, Lietuvos Atstovas Washingtone, savo sveikinime sako:

"Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1969 metų proga su giliu nuširdumu bei pasigėrėjimu prisimenu visų lietuvių šaunią veiklą Lietuvos laisvės kovose 1968 metų eigoje.

Grožėjas taip pat visų kilnioms pastangoms gražiai ir iškilmingai paminėti 50 metų Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo paskelbimo sukakties jubiliejų. Tai atlikta įspūdingai. Daug širdies į tuos parengimus įdėta. Tai liudija mūsų tautiečių didelę ir karštą meilę Tėvų Žemei ir ryžą veikti, kad Lietuva vėl atgautų nepriklausomybę ir paverttų lietuvis išvystytą tikrosios laisvės aušrą".

● Lietuvių Opera Chicagoje pradėjo naują 1968 - 1969 metų sezoną ir rengiasi pastatyti J. Gaidelio operą Daną. Operos dirigentas Aleksandras Kučiūnas padarė šios operos apžvalgą. Šios operos turinį, esą, sudaro jaunimo gyvenimo vaizdai pokariniame laikotarpyje. Tai jaunų žmonių, kovojančių svetimos šalyse su savo likimu. Vyriausių asmenų Danos ir Daumanto portretai, dirigento žodžiais, esą vykusiai sukurti. Operoje esančios įspūdingos arijos, o taip pat ir duetai. Petras Maželis iš Clevelando, kuris spėjo gražiai pasireikšti savo miesto meninėje veikloje, čia turės progos parodyti savo režisieriaus sugebėjimus. A. Kurauskas, būsimas šios operos spektaklio dekoratorius, taikliai pareiškė: "Man rūpi ne sceną papuošti, gražiai ją dekoruoti, bet sukurti tokią nuotaiką, kuri žiūrovą nukeltų į šio veikalo idėjų laukus.

WASHINGTONO KRITIKAI APIE L. ŠUKYTĘ

"The Washington Post" ir "The Evening Star", Washingtono dienraščiai, gruodžio 16 d. paskelbė išsamias recenzijas apie L. Šukytės koncertą Washingtono National Gallery. Abu kritikai pažymėjo, kad dainininkė "born in Lithuania" ar "originally Lithuanian", dainavimo mokiusis ir 1965 metais debiutavusi Kanadoje, o da-

bar jau Metropolitan Operoje. "Tai labai greitas šuolis betkokiam menininkui, koks bebūtų jo talentas", sako "E. Star" kritikas ir taria, kad "Vakarykščiame koncerte nuostabu buvo ne tai, kas jame muzikos požiūriu kiek svyravo ar stiliuje buvo neidiomatiška, o tai, kad koncertas buvo toks geras, koks jis buvo".

● JAV pilietybės neturintieji asmenys, kitaip sakant, svetimšaliai, gyvenantieji Amerikoje, privalo sausio mėnesio bėgyje būtinai pranešti savo adresu Imigracijos ir Natūralizacijos departamentui. Tam tikslui reikia gauti pašto įstai goje tam tikrą kortelę, ją užpildyti ir įteikti atitinkamam pašto valdininkui. Ši registracija labai paprasta, reikia parašyti savo vardą, pavardę ir dabartinį adresą, o taip pat tas žinias, kurios kortelėje sužymėtos. Kas neįpildo šio reikalavimo, gali susilaukti pabaudos ir kitų nesmagumų.

VLIKAS APIE LIETUVOS RUSINIMĄ

Visose Lietuvos gyvenimo srityse — valstybinėje, ūkinėje, švietimo bei kultūrinėje — okupantas varo sustiprintą rusifikaciją. Seimas kreipia į tai visų laisvajame pasaulyje esančių lietuvių dėmesį ir kviečia Lietuvai ir lietuvių tautai daromą gyvybinę skriaudą išaiškinti laisvųjų kraštų visuomenėms. Vliko Valdyba įpareigojama paruošinti kompetingų asmenų studijas apie okupuotoje Lietuvoje varomą rusifikaciją ir jos žalą lietuvių tautai ir jos įteikti laisvųjų kraštų vyriausybėms ir įtakingiems asmenims.

DEL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO

Primindamas 1944 metų vasario 16 d. Vliko deklaraciją ir 1967 metų spalio 22 d. Vašingtone priimtą Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo Penkiasdešimt Metų Sukakties Manifestą, Seimas iškilmingai pareiškia, kad tūkstantis devyni šimtai aštuonioliktųjų metų Vasario šešioliktosios Akto yra galutinis, niekuo nepakeičiamas lietuvių tautos apsisprendimas būti laisva ir nepriklausoma.

● Inž. Algio Sruoginio suorganizuota bendrovė Peripherals Computer Systems Inc. labai sėkminga savo darbe. Ši bendrovė gamina precizinius mechanizmus skaičiavimo mašinoms. Direktoriais yra J. Bačanskas, inž. F. Martin, adv. Walter Kantrowitz, inž. J. Rygelis ir inž. Edm. Vambutas.

● Advokatas Antanas Šavelskis, baigęs Šv. Jono universitetą juridinių mokslus, kai kurį laiką dirbo policijoje ir turėjo savo ofisą Manhattane. O dabar jis persikėlė į 80-32 Jamaica Ave., arčiau prie lietuvių. Naujas profesionalas tikisi savo žmonėms pagelbėti teisiniuose reikaluose.

● Kęstutis Paulauskas, SLA 301 kp. narys, garbingai atlikęs vienerius metus JAV kariuomenės pareigas Vietname ir apdovanotas keturiais medaliais, grįžo pas tėvelius į Cicero. Tolimesnei tarnybai jis paskirtas į karinę įstaigą Chicago miesto.

★ Amerikos - Sovietų Sąjungos kultūrinių mainų sulaukimas baigėsi. Maskvos simfoninis orkestras atvykęs į Ameriką vasario mėnesį ir atlikęs koncertus svarbesniuose šios šalies miestuose. JAV atnaujindamos su sovietinėmis valstybėmis santykius, jau pasizadėjo dalyvauti Lenkijos pramonės parodoje Poznanėje, o taip pat ir Vengrijoje, Budapešto parodoje, kuri prasidės ateinančio gegužės mėnesio pradžioje.

★ Rumunijos parlamentas patvirtino sutartį su Čekoslovakija dėl savitarpinės pagalbos tuo atveju, jeigu užpultų svetima valstybė. Kaip žinia, Rumunija buvo vienintelė Varšuvos pakto valstybė, kuri neprisidėjo prie Maskvos, kai okupuojant Čekoslovakiją.

★ Pueblo igulos nariai pareiškė: "Kada mus šaukdavo tardymams, mes nežinojom, ar mus visai nenužudys, ar tik kankins ir muš".

★ Milwaukee, Wis., žmonės buvo sujaudinti negirdėto žiaurumo užpuolimu. Jaunuoliai "hipies" išvaizdos užpuolė du vargingus senelius, kurie buvę ir akli. Iš jų buvo atimta patalutiniai pinigai, apie penkis dešimt dolerių. Policijos vadas, pasipiktinęs šiuo žiaurumu, viską papasakojo spaudos ir ra-

MIRĖ PROF. VLADAS STANKA

Vytauto Didžiojo universiteto profesorius, pagarsėjęs ju ristas ir kartu politikos veikėjas, Vladas Stanka praeitą savaitę mirė Washingtone, kur jis dirbo bene Kongreso bibliotekoje.

Vladas Stanka Rusijos revoliucijoje suvaidino stambų vaidmenį. Jis buvo artimas Aleksandro Kerensko draugas ir jo vyriausybės veikime plačiai pasireiškė, turėdamas išimtinai svarbius įgaliojimus. Anksčiau jo vardas buvo Vladimiras Stankevičius, bet grįžęs į savo kilmės kraštą Lietuvą, jis savo vardą sulietuvino. Gyvendamas Kaune jis vaidino žymų vaidmenį Lietuvos advokatų tarpe. Vladas Stanka buvo vienas labiau prisisiekusių asmenų. Jis turėjo moderninių politinių idėjų, kurias dėsydavo savo viešose paskaitose. Ypatingai uoliai jis propagavo Pasaulinės Vyriausybės idėją aiškindamas, kad tokią

dio atstovams. Rezultatai buvo netikėti, nes jau pirmasai rėštas nuskriautiems seneliams atnešė \$50 dolerių. Jautri kalėdinė istorija, įvykusi tikrovėje.

★ Vengrijos šnipas Petras Karsejus išstius šešerius metus, pasirodė, tarnavo Jungtinių Amerikos Valstybių kontržvalgyboje. Jis turėjo čia gerą karjerą ir buvo pakeltas net į majorus. Jo darbas visai paraližavo Amerikos pastangas iširti Vengrijos komunistų kėslus. Bijodamas arešto, jis neseniai pabėgo ir Budapešto spaudoje atvirai pasigyrė savo žygiais.

★ Prieš apie 2 mėn. suėjo 5 metai nuo prezidento Kennedy nužudymo. Per tą laiką Arlingtono kapinėse jo kapą aplankė 24 milijonai žmonių.

ALBINO GRIGAČIO KARO ATSIMINIMAI

Atkelta iš 3-čio pusl.)

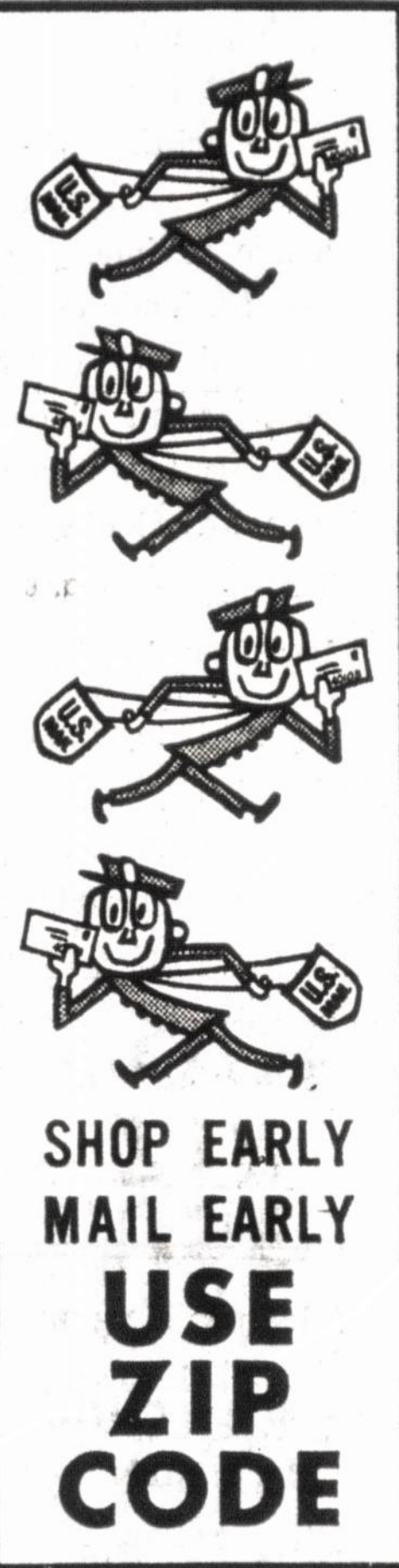
Komendantas, gavęs žinią apie pasirodžiusius partizanus, skambina Vilnių į štabą. Žinoma, štabas davė įsakymą sunaikinti bandytus. Tuoj pat vykti gaudyti bandytus - partizanus rizikinga. Gal jų daug, gali pakliūti ir spąstus. Dešia. Išsiunčia žvalgus į artimus kaimus ir liepia laukti įsakymo. Trečiojo dienos komendantūros austrijokų būrys su Ocht Tog priešaky išsirengia į žygį bandytų gaudyti. Pora kilometrų nuo N kaimo, kuriame turi būti partizanai, būrys sustoja. Būrio vadas, Ocht Tog, duoda nurodymus, kaip išvalgyti N kaimą per artimesnių kaimų gyventojus, kaip pulti prieša, kas daryti su paimtais į nelaisvę ir t. t. Puolamojo būrio vadu paskiria senyvą gefreiterį, kuris keikiasi, kad jį pakėlė į vyresnius, ir dabar jam reikia vesti būrį į kovą su bandytais. Už ką? Už fiurerį, už Vokietiją? Jam nereikia fiurerio, nereikia didžiosios Vokietijos, jam pakanka mielosios Austrijos, mielojo kaimo. Bet nieko nepadarysi. Įsakymas lieka įsakymu. Neprieštaraisi. O su bandytais, tai ne su savo žmona kariauti. Nuskins tave koks barzdočius rusas ir baigta.

— Vyrai, — nurodinėja būrio vadas Ocht Tog, — čia šitame kaime mano štabas. Apie

vyriausybę sudarius būsią išvengta karų, o taip pat būtų atsikratyta nuo kitų negerovių, kurios šiuo metu kankina pasaulį.

Vladui Stankai savo metu kai kas priekaištavo už tai, kai jis anuomet sutiko Kauno teisme ginti Neumaną ir kitus hitlerininkus, veikusius prieš Lietuvos valstybę ir besirūpinusius mūsų Klaipėdą prijungti prie hitlerinės Vokietijos. Jo argumentas buvo: "Esu advokatas ir mano pareiga ginti kiekvieną, kas yra reikalingas mano juridinės pagalbos".

Vladas Stanka gimė 1884 metais gruodžio 4 d. Biržuose. Jis mokėsi Biržuose, Rygoje ir Petrapilyje. Po šio karo Vladas Stanka buvo Baltijos Universiteto prie Hamburgo rektorius ir lietuvių skyriaus dekanas.

SHOP EARLY
MAIL EARLY
USE
ZIP
CODE

REMKIM SLA FONDUS!

SLA turi keletą Fondų:

MOKSLEIVIŲ — teikti stipendijas jaunimui siekiančiam mokslą.

NASLIŲ IR NASLAICIŲ — padėti SLA nariams ir šeimoms, patekusioms į medžiaginius sunkumus.

TAUTISKŲ CENTŲ — kultūriniais ir tautiniams darbams finansuoti.

Taip pat veikia

SLA TAUTINĖ FONDACIJA — labdaros ir švietimo darbams palaikyti.

Susivienijimo kuopos ir apskritys paremkime tuos fondus savo aukomis, kad sutelktų daugiau lėšų, galėtų geriau atlikti Susivienijimo kilnius darbus.

SLA kuopos, apskritys ir nariai prašomi aukas siųsti:

Lithuanian Alliance of America

307 W. 30th Street

New York, N. Y. 10001

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

BIELIAUSKAS

FUNERAL HOME

AL. BALTRUNAS-BALTON

Reikalų vedėjas

Notary Public

66C Grand Street

Brooklyn, N. Y. 11211

Tel. VI 7-4499

SHALINS

(SHALINSKAS)

Funeral Home

84-02 Jamaica Ave.

(at Forest Parkway Station)

Woodhaven, N. Y. 11421

Suteikiame garbingas laido tuves. Kopyčias suteikiame nemokamai visose miesto dalyse

F. W. SHALINS ir

J. B. SHALINS

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbiausias lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiestuose metams \$16.00, pusei metų — \$8.50, trims mėnesiams — \$4.50, viename mėn. — \$1.50. Kitose JAV vietose: metams — \$14.00, pusei metų — \$7.50, trims mėnesiams — \$4.00, viename mėnesiui — \$1.50. Kanadoje: metams — \$18.00, pusei metų — \$10.00, viename mėnesiui — \$2.00. Užsieniuose: metams — \$21.00, pusei metų — \$11.00, viename mėnesiui — \$2.50.

NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį, arba Money Orderį tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

Dirva

TAUTINIS

MINTIES

LAIKRASTIS

Išleistas 1915

6907 Superior Ave.,

Cleveland, Ohio 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, išeinąs 3 kartus į savaitę: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais. Prenumeratos kaina metams — \$13.00, pusei metų — \$7.00. Susipažinimui — 2 savaites siunčiame nemokamai

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

KELEIVIS

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 61-sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 60 metų pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisiųjų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.

Keleivio Administracijos gaunamas 1969 metų kalendorius, kaina \$1.00

KELEIVIS

636 Broadway,

So. Boston, Mass. 02127

NUOTAIKINGAS KALĖDINIS VAIZDAS